

Vipu-mobiili, selvityspyynnot ja pinta-alavalvonta 2025

Juha Levomäki, Pirkanmaan ELY-keskus

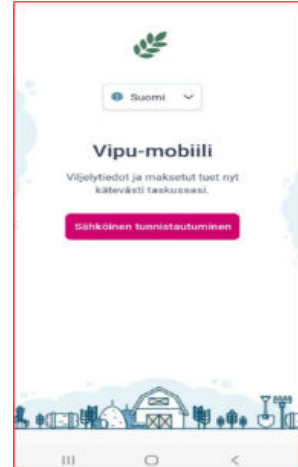
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

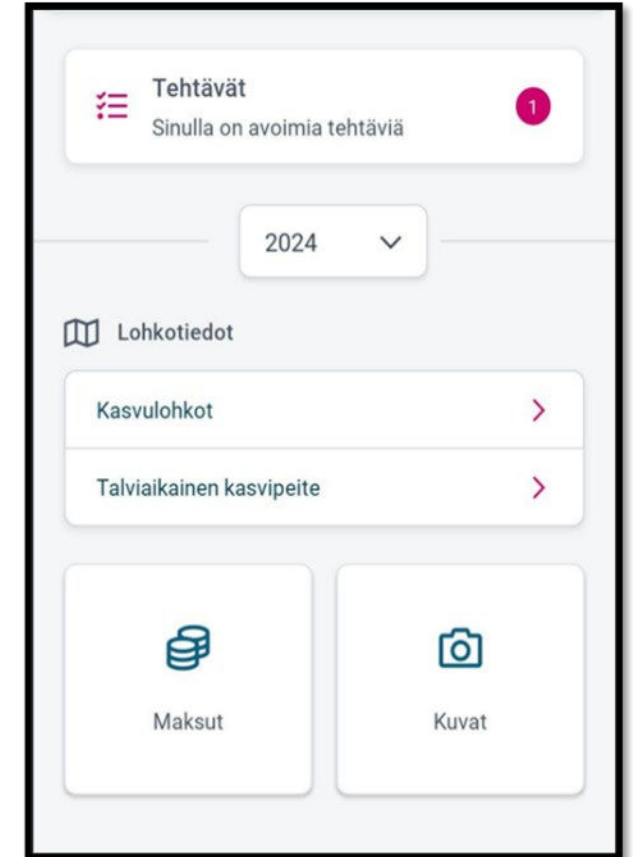
Vipu-mobiilissa – ajankohtaista juuri nyt

- **Muista päivittää Vipu-mobiiliin viimeisin versio** → tällä hetkellä versio 1.1.17 käytössä.
 - Uudet päivitykset latautuvat automaattisesti
- Sovelluksen puuttuessa, lataa se uudelleen ilmaiseksi **Google Play-** tai **App Store** -sovelluskaupasta
- Sovellukselle **on annettava käytettäessä** kameran ja sijainnin käyttöoikeudet
- **Selvityspyyntöjen** vastineiden lähettämisen lisäksi Vipu-mobiilista löytyy tietoja mm. lohkojen tukiehdoista, maksetuista tuista ja lohkotiedoista → **toiminnot laajenevat.**
- Ensimmäinen sisäänkirjautuminen edellyttää **vahvaa** tunnistautumista pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.
- Ohjeet Vipu-mobiilin käyttöön (ruokavirasto.fi)

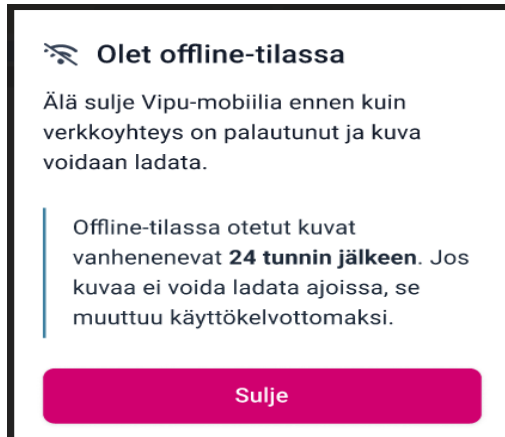
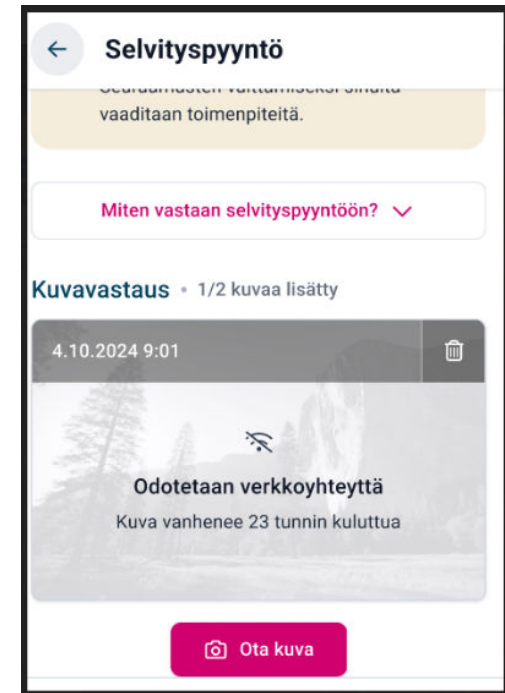
Uutta Vipu-mobiilissa 2025

- **Vipu-mobiilin oikeus on otettu käyttöön alkuvuodesta.**
 - Voi vastata selvityspyyntöihin, mutta tilan maksutiedot on piilotettu.
 - Oikeuttaa vipu-mobiililla kuvaamiseen ja selvityspyyntöihin vastaamiseen
 - Ensisijainen viljelijä voi valtuuttaa käyttäjän valtuutuskoodilla Vipu-palvelussa.
 - Lisää tietoa oikeudesta ja valtuuttamisesta:
ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/vipu-palvelun-kayttooikeudet-ja-kayttajaroolit/
- **Selvityspyyntöille otetut kuvat tallentuvat myös maatilán kuviin**
 - Vastaa selvityspyyntöön suoraan selvityspyyntöön Ota kuva- toiminnon avulla. Kuva tallentuu selvityspyyntölle, sekä maatilán kuviin.
 - Jos saat samalle lohkolle myöhemmin uuden selvityspyyntöön, sama kuva on käytettävissä jos kuvanottoaika vastaa selvityspyyntöllä annettua määräaikaa

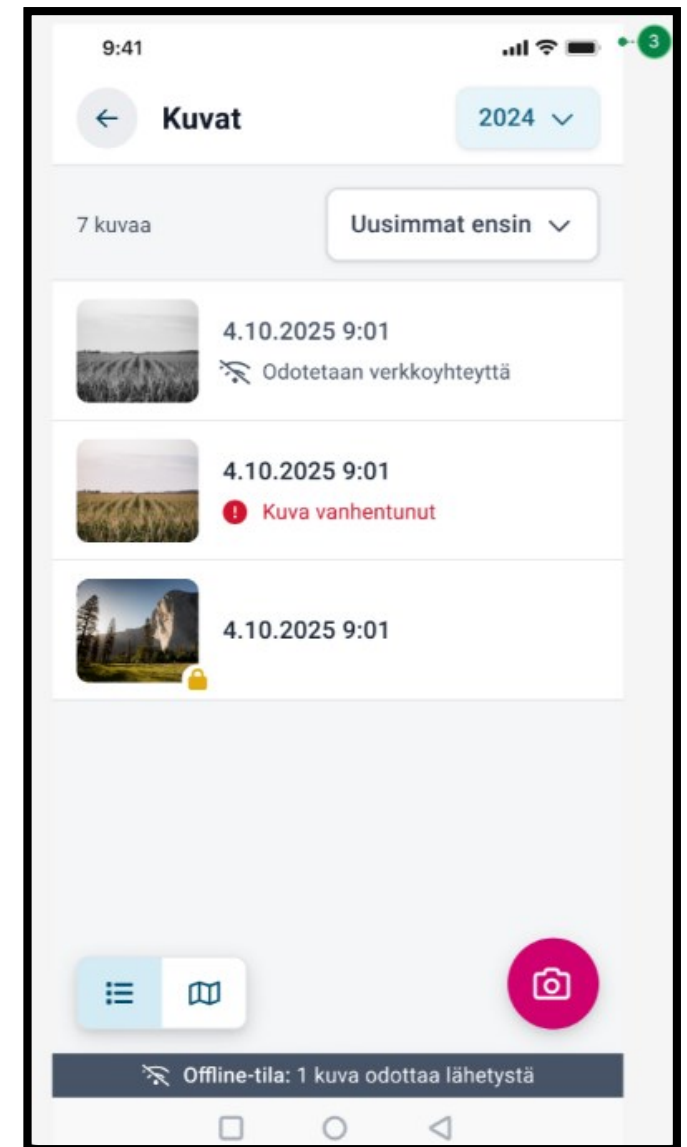
Kuvan ottaminen ilman verkkoyhteyttä

- Kuvan voi ottaa lohkolla, vaikka verkkoyhteyttä ei ole saatavilla
- Kirjaudu kuitenkin Vipu-mobiiliin etukäteen kuuluvuusalueella
 - Kirjautuminen on kerralla auki 3 tuntia.
 - Kuvaus onnistuu offline-tilassa
 - Kuva ei kuitenkaan tallennu ilman verkkoyhteyttä
 - Huolehdi, että kuva tallentuu sovellukseen 24 h sisällä, muuten kuva vanhenee
 - Kuvan latautuminen edellyttää, että sovellus on auki ja latautumisaikaa on jäljellä.
- Sovellus huomauttaa kuvan vanhenemisesta

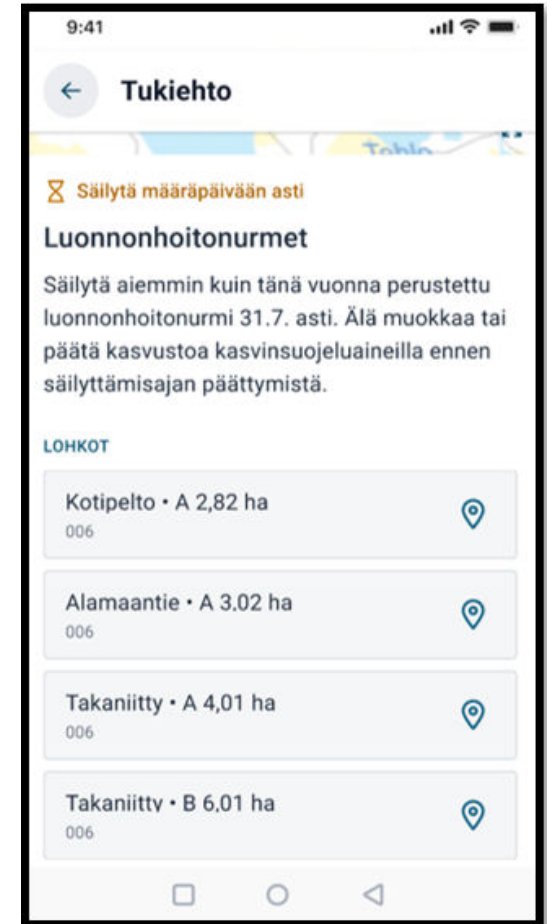
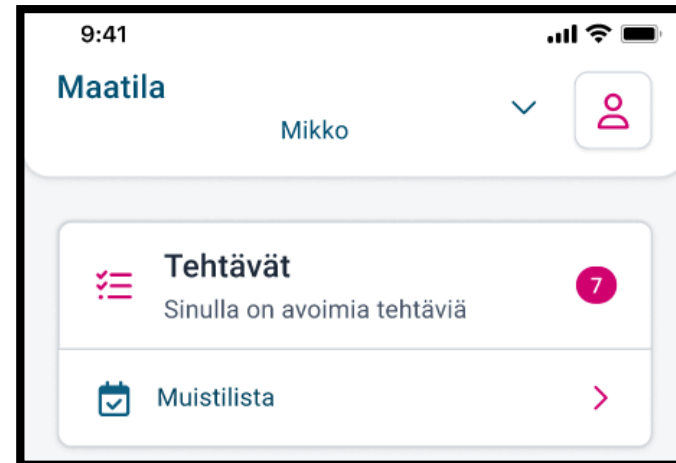
Kuvan tilanne

- Maatilan kuvissa näytetään kuvan tilanne:
 - Kuvat jotka odottavat verkkoyhteyttä
 - Kuvat jotka eivät ole latautuneet 24 h sisällä ja ovat vanhentuneet
 - vanhentuneella kuvalla ei voi enää vastata selvityspyyntöön
 - vanhentunut kuva pitää poistaa selvityspyynnöltä ennen lähetystä.
- Kun kuvan päällä on lukko, kuva on lisätty selvityspyynnölle, johon ei ole vielä vastattu.

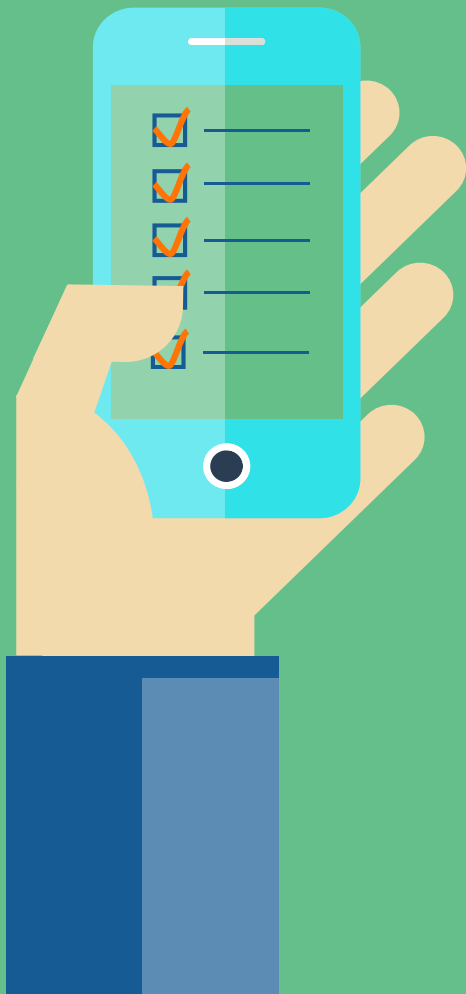
Muistilista

- Muistilistalla näytetään maatilaa koskevia tukiehtoja
 - Lista muodostuu ilmoitettujen tietojen perusteella.
 - Tukiehdon alla kerrotaan millä lohkoilla ehtoa tulee noudattaa.

Ohjeita ongelmatilanteisiin

- Poista Vipu-mobiili laitteeltasi ja lataa uusin versio sovelluskaupasta.
- Tarkista, että mobiililaitteen ohjelmiston uusin versio XXX on asennettu.
- Tarkista myös, että selain on päivitetty uusimpaan versioonsa (Androidilla Chrome ja Applella Safari).
- Lisää ohjeita ja videoita löytyy osoitteesta: ruokavirasto.fi/vipu-mobiili
- **Jos asia ei ratkea, ota ensisijaisesti yhteys oman kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen.**

Selvityspyynnöt

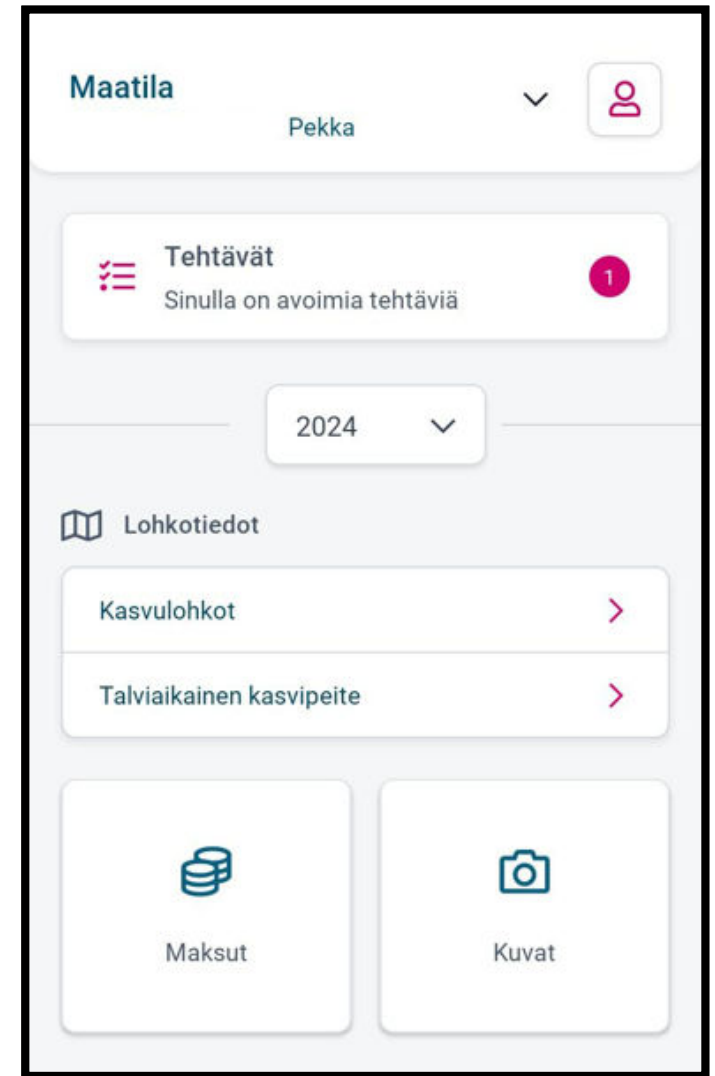
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

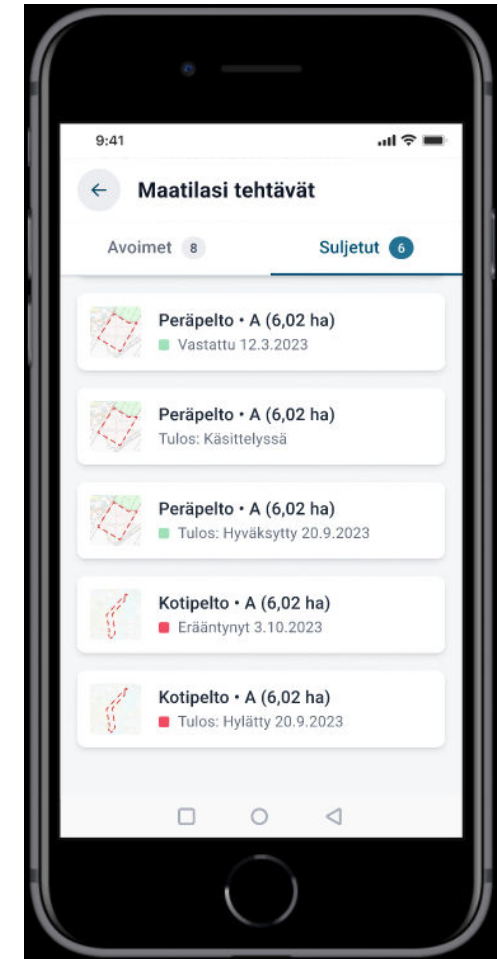
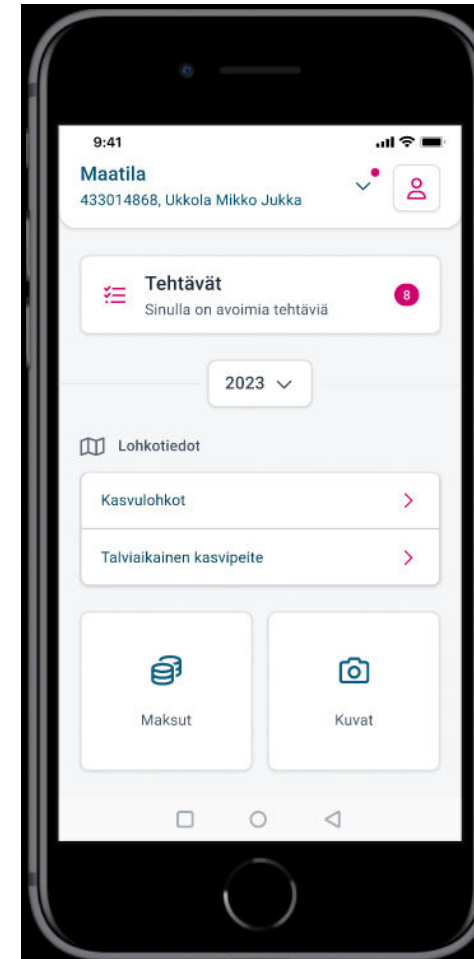
Selvityspyynnot 2025

- Vipu-mobiilin etusivulle tulee ilmoitus, jos tilalla on avoimia tehtäviä
 - Selvityspyynnöstä tulee puhelimeen myös tekstiviesti-ilmoitus
- **Avaa tehtävät** ja **tutki tarkoin** mitä pyynnöissä kysytään
- Vastaaminen samalla tavalla kuin edellisinä vuosina:
 - Vastaa selvityspyyntöön Ota kuva –toiminnolla.
 - Jos lohkolta löytyy ehdot täyttävä vapaakuva, se tuodaan selvityspyynnölle valittavaksi.
 - Jos lohkolta löytyy ehdot täyttävä aikaisemman selvityspyynnön kuvavastaus, se tuodaan selvityspyynnölle valittavaksi.

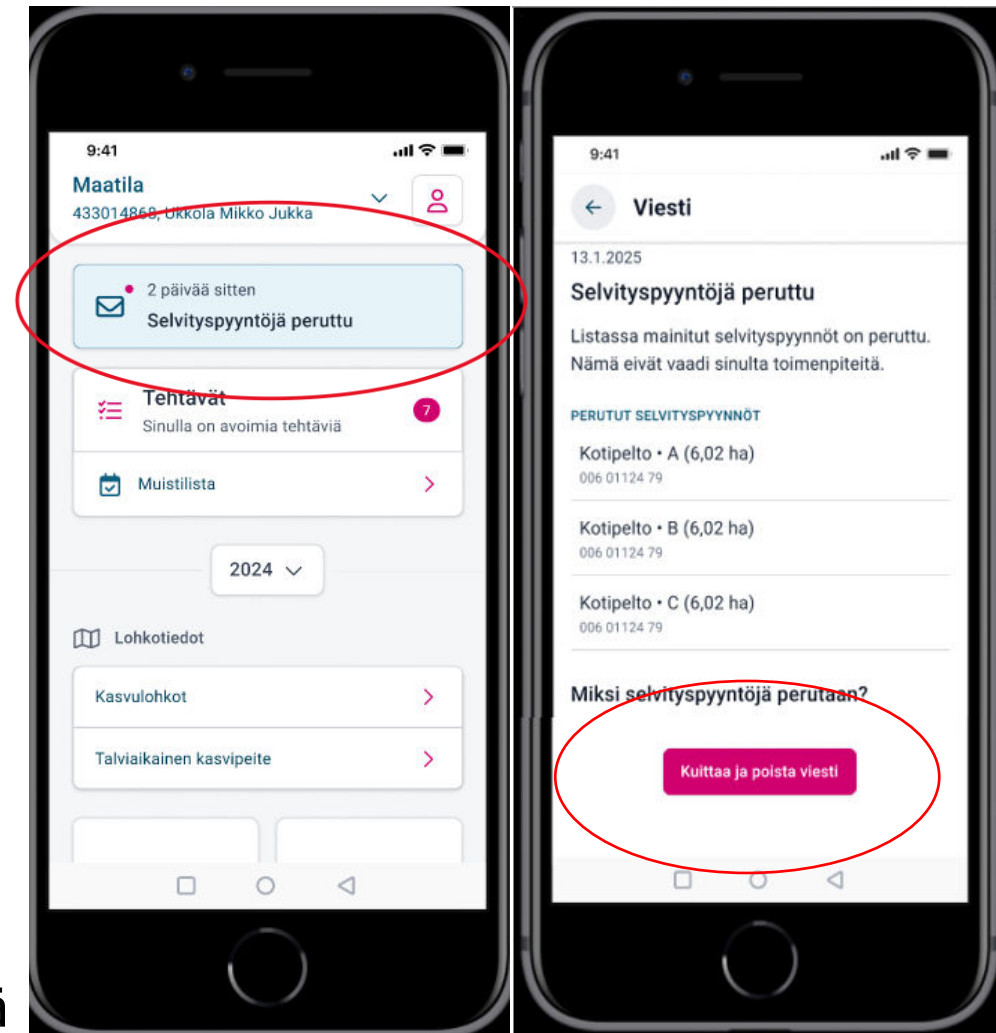
Selvityspyyntöjen tilanteet

- Selvityspyyntötilanne näkyy Vipu-mobiilista
 - Kun vastaat selvityspyyntöön kuvalla, selvityspyyntö siirtyy avoimista tehtävistä suljettuihin tehtäviin.
- Käsitellyn selvityspyyntötilaus näkyy Vipu-mobiilissa.
 - Vastattu: Kuvavastaus on lähetetty
 - Käsittelyssä: Käsittely kesken
 - Hyväksytty: Lähetetty kuvavastaus on hyväksytty → asia kunnossa
 - Hylätty: Lähetetty kuvavastaus on hylätty, muutosaika on päättynyt → voi aiheutua seuraamus
 - Eräntynyt: Selvityspyyntöön ei ole reagoitu ajoissa → voi aiheutua seuraamus

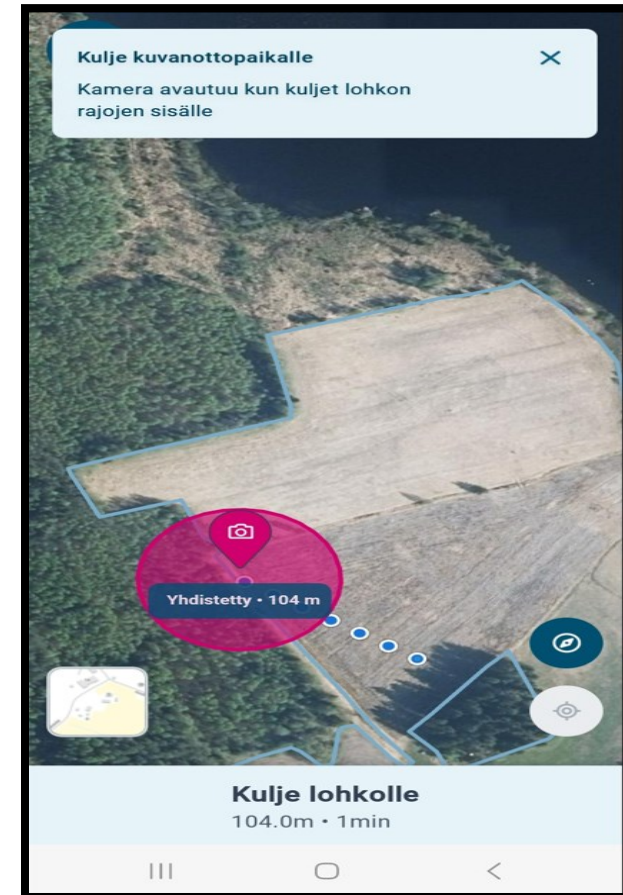
Selvityspyyntöjen peruuntuminen (käyttöön kesällä)

- Peruuntuminen tarkoittaa, ettei selvityspyyntö ole enää aiheellinen ja siihen ei tarvitse reagoida.
- Ei lähetetä tekstiviestiä, tieto on Vipu-mobiilissa
- Peruuntumisen syitä:
 - Teit lohkola ehtojen mukaisen toimenpiteen.
 - Korjasit peltotukien hakemustasi.
 - Vastasit selvityspyyntöön valokuvalla, mutta vastauksen käsittelijä tarvitsee uuden kuvan tai lisätietoja. Saat lohkost uuden selvityspyyntö.
 - Maatilallesi on tulossa valvontakäynti, joka koskee tätä lohkoa. Valvonta korvaa satelliittiseurannan.

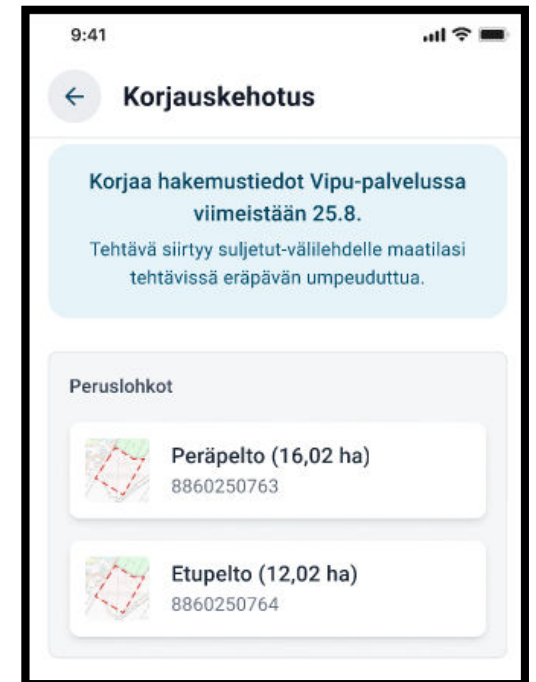
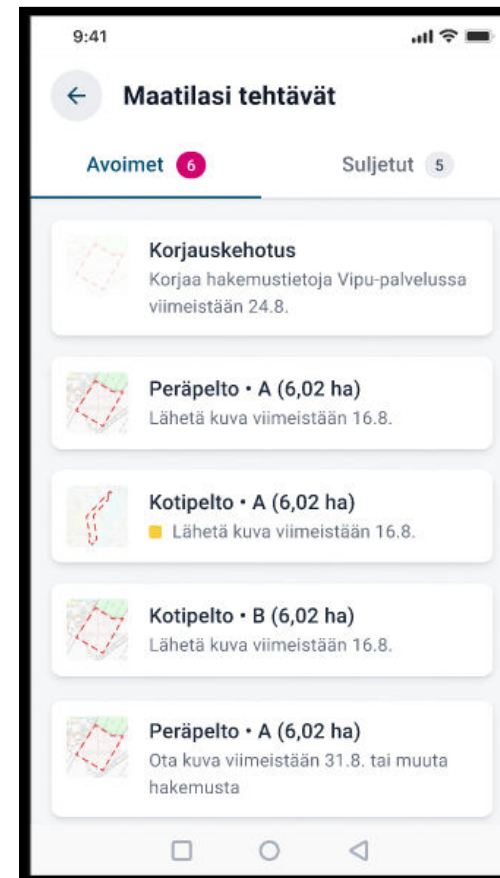
Kuvapyyntö rajakorjauksesta tai peruslohkomuutoksesta

- Yhteistoiminta-alueen käsittelijä voi lähettää kuvapyynnön rajakorjauksista ja peruslohkomuutoksista, jos kartta- tai ilmakuva ei tue esitettyä muutosta.
- Vastataan ottamalla kuva kuten muihinkin selvityspyyntöihin.
- **Noudata kuvapyynnöllä annettuja ohjeita.**

Korjauskehotus

- Korjauskehotus
 - Voi sisältää useampia peruslohkoja
 - Korjauskehotukseen ei vastata Vipu-mobiililla, ilmoitus on kehote muuttaa hakemusta
 - Tee tarvittavat muutokset Vipu-palvelussa tilan hakemustietoihin.

Toimintavaihtoehdot selvityspyyntöön

Esimerkki: *Satelliittiseurannan perusteella nurmilohkolla ei ole havaittu niittoa, laidunnusta tai muokkausta*

Vaihtoehdot

- 1) Hakija toteaa, että satelliittiseurannan tulos ei ole oikea ja ottaa niitetystä pellosta kuvan viimeistään 15.9. ja lähettää sen Vipu-mobiililla.
- 2) Lohkoa ei ole vielä niitetty, mutta hakija käy niittämässä sen ja ottaa kuvan viimeistään 15.9. ja lähettää niitosta kuvan Vipu-mobiililla
→ **HUOM! Ota kuva vasta sitten, kun koko lohko on niitetty**
- 3) Hakija toteaa, että lohkolle on ilmoitettu väärä kasvi ja muuttaa kasvin Vipu-palvelussa oikeaksi.
→ Uusi satelliittiseurannan tulosten muodostaminen
→ Voi tulla uusi selvityspyyntö
- 4) Hakija toteaa, ettei ole tehnyt pellolla lainkaan maataloustoimenpiteitä ja peruu alalta kaikki tuet vaihtamalla kasviksi Tuen peruminen. Jos ala ei ole maatalousmaata, kasviksi vaihdetaan Viljelemätön
- 5) Hakija ei reagoi vaihtoehdoilla 1-4 selvityspyyntöön.
→ Satelliittiseurannan tulos jää voimaan.
→ Tukea ei makseta ja lasketaan pinta-alaeroon mukaan.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Ota kuva, josta kysytty asia selviää!

Jos ehdon noudattamista ei pysty lähetetystä kuvasta toteamaan, käsittelijä lähettää uuden selvityspyynnön → Selkeällä kuvalla säästää vaivaa, kun pellolle ei tarvitse mennä ottamaan uutta kuvaa.

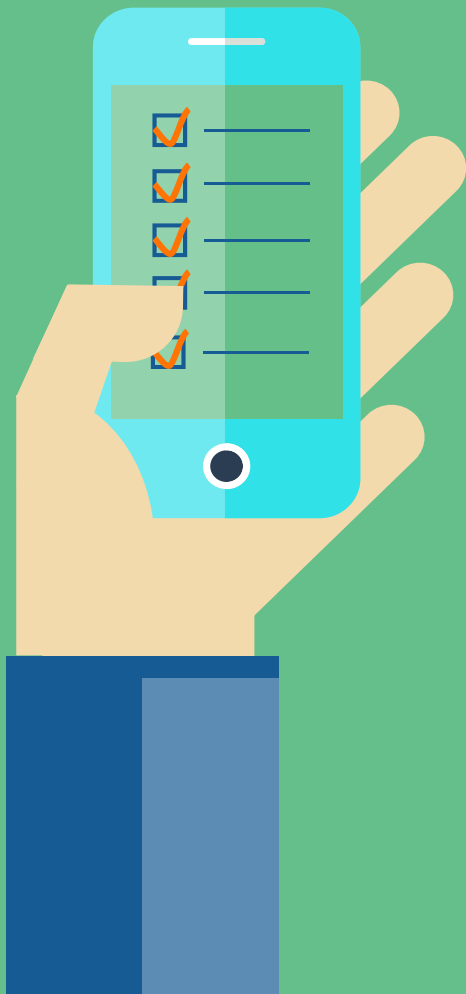
Kuva koko lohkosta, ei jalkojen juuresta

Ota kuva valoisaan aikaan

Kuvan lisäksi kannattaa vastineeseen kirjata lisätietoja !!

Kasvipeitteisyyden satelliittiseuranta

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Kasvipeitteisyyden selvityspyyntöjen aikataulu

Syysilmoituksen muutosaika Vipussa
 Selvityspyyntöjä lähetetään
 Selvityspyyntöjen vastausaika

Tarkasteltava asia	Lokakuu-Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu
Lohko on säilytetty kasvipeitteisenä 31.12.2024 asti Ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteen vaatimus	Vapaakuva 1.1.2025 alkaen. Poikkeus: jos lohkolle on kylvetty syyskasvi, hyväksytään 30.10.2024 jälkeen otettu vapaakuva	maaliskuu* maaliskuu*	10.4. 15.5.	13.5. 22.5.
Lohko on säilytetty muokkaamattomana 15.4.2025 asti Ekojärjestelmätuki: - Muut kuin pysyvän nurmen alat, joille on haettu tukea kasvipeitteisyydestä. - Pysyvän nurmen alat, joille ei ole haettu tukea kasvipeitteisyydestä.			10.4. n. 10.4. 15.5. 16.4. 22.5.	
Lohko on säilytetty muokkaamattomana 1.5.2025 asti Ekojärjestelmätuki: Pysyvän nurmen alat, joille on haettu tukea kasvipeitteisyydestä			10.4. n. 24.4. 15.5.	2.5. 22.5.

*) Ehdollisuuden selvityspyyntöjen lähetyisaika riippuu kevään etenemisestä.

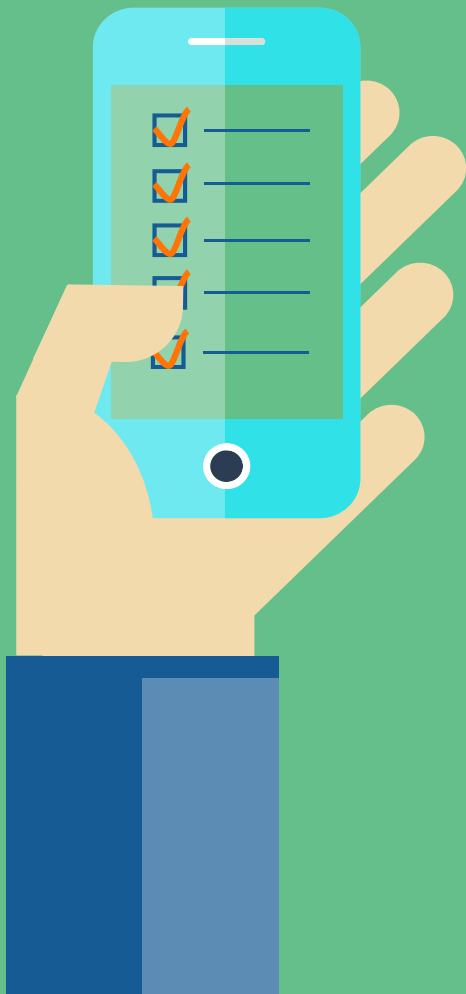
Mitä huomioitavaa vuodelle 2025

- Selvityspyyntöihin vastaaminen on mahdollista kasvipeitteisyyden säilyttämisaajasta riippuen 1.1.-22.5.
- Lohkolle voi tulla kaksi selvityspyyntöä: yksi ehdollisuudesta ja yksi ekojärjestelmätuesta.
 - Jos saat ehdollisuuden selvityspyyntöön ja olet hakenut lohkolle myös ekojärjestelmätukea, toinen selvityspyyntö tulee myöhemmin keväällä
 - Vastaamisella ei ole kiire, voit vastata molempiin ekojärjestelmän ehtojen täytyessä:
 - **Odota rauhassa lumen sulamista, kasvipeitteisyys on pystyttävä toteamaan kuvalta.**

Syysilmoituksen muutosvaihe

- **Korjaa syysilmoituksen tietoja, jos huomaat virheen syysilmoituksen täyttämässä.**
- Kasvipeitealoja voi korjata tai perua lohkolta ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeite-toimenpiteen:
 - **5.2.–9.4.2025** kirjallisella vapaamuotoisella ilmoituksella kuntaan.
 - **10.4.–13.5.2025** sähköisesti Vipu-palvelussa.
- Valumavedet-, lintupellot-, kiertotalouden edistäminen- ja kasvinsuojeluvälilehtien tietoja voi muuttaa:
 - 5.2.–13.5.2025 kirjallisella vapaamuotoisella ilmoituksella kuntaan.
- **Käy Vipu-neuvojassa muutoksen jälkeen**

Kesän 2025 selvityspyynnöt

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Mitä seurataan satelliitilla vuonna 2025

- Lohko on maatalousmaata
- Kasvi on ilmoitetun mukainen
 - Koskee kaikkia kasveja
- Lohko on niitetty tai laidunnettu ehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.
 - Koskee kaikkia heinä- ja nurmirehukasveja sekä kesantoja
 - Koskee myös luonnonlaitumia ja ympäristösopimuslohkoja, jotka ovat pysyvää nurmea
- Suojavyöhykkeiden ja turvepeltojen nurmien sato on korjattu viimeistään 15.9.
- Kasvusto on säilytetty ehtojen mukaisesti (kasvuston päättäminen tai niitto)
 - Koskee ekojärjestelmätuen toimenpiteitä
- Ympäri vuoden seurataan
 - Natura-alueen pysyvät nurmet ja turvepeltojen nurmet on säilytetty kyntämättä
 - Sängenpolttokieltoa on noudatettu
 - Voi tulla useampi selvityspyyntö saman vuoden aikana

Satelliittiseurannan selvityspyyntöjen aikataulu

Selvityspyyntöjä lähtee viljelijälle

Hyväksytty kuvanottoaika

Tarkasteltava asia	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Peltotukihakemuksen muutos aika	18.6.				1.10.
Kasvustoa ei ole niitetty ennen 1.8. Monimuotoisuuskasvien niitto		Viikko 31	3.8. 1.8.		6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 1.8. (kasvusto perustettu aiempina vuosina) Luonnonhoitonurmi ja ekon viherlannoitusnurmi		Viikko 31	3.8 1.8.		6.10. 13.10.
Kasvi on ilmoitetun mukainen Kaikki muut kasvit paitsi ne, joilla on niitto tai sadonkorjuuvaatimus		Kun kasvi on tunnistettavissa	Viikko 32		6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 1.9. (kasvusto perustettu vuonna 2025) Luonnonhoitonurmi ja ekon viherlannoitusnurmi			Viikko 34	3.9. 1.9.	6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 16.9 Monimuotoisuuskasvit			Viikko 35	18.9. 16.9.	6.10. 13.10.
Niitto, laidunnus ja sadonkorjuu viim. 15.9 Kaikki kasvit, joita koskee niitto- tai sadonkorjuuvaatimus (poikkeus siemennurmet ja ruokohelpi)		Kun toimenpide on tehty	Viikko 35	15.9.	6.10. Siemennurmet kun sato korjattu

Selvityspyyntö hakemustietojen perusteella (Uutta)

- **Ruokohelpi**

- Tukihaun päättymisen jälkeen selvityspyyntö kaikille lohkoille, joille on ilmoitettu ruokohelpi
- Kuvasta erotuttava ruokohelven niitto tai sadonkorjuu
- Vastausaikaa on kevääseen 2026 saakka

- **Monimuotoisuuskasvit**

- Tehdään tukihaun päättymisen jälkeen otos lohkoista, joille lähetetään selvityspyyntö
- Loppuosaa lohkoista seurataan satelliitilla kuten viime vuonna
- Vastauksen voi lähettää, kun ehtojen mukainen kasvusto on todettavissa
 - Voit saada lisäksi selvityspyyntöön kasvuston säilyttämisestä, jos otat kuvan ennen 1.8.

- **Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, orgaanisen katteen käyttö**

- Tukihaun päättymisen jälkeen kuvapyyntö kaikille lohkoille, joille on kyseinen toimenpide ilmoitettu
- Kuvavastauksen voi lähettää heti, kun lohkolla on ehtojen mukainen kate

Selvityspyyntö alalle, joka ei ole maatalousmaata

- Kannattaa itse korjata hakemusta
 - **Kasviksi viljelemätön**
- Jos selvityspyyntöön vastaa kuvalla ja lohko ei ole kuvan perusteella maatalousmaata
 - Saat uuden selvityspyyntösi ja ohjeen korjata hakemusta
 - Jos hakemusta ei korjata, ELY käy katsomassa lohkon maastossa
 - Viljelijä voi korjata kuluvan vuoden hakemusta muutosajan päättymiseen saakka
 - Tästä voi aiheutua tuen takaisinperintä aiemmille vuosille
 - Tällaisiin aloihin **puututaan myös kasvipeitteisyyden selvityspyyntöjen** yhteydessä
 - Ei muutosmahdollisuutta peltotukihaun tukien osalta
 - Syysilmoituksella haetut tuet voi perua

Kuvat: Pirkanmaan ELY-keskus, 2024

Tuenhakijan tärpit satelliittiseurantaa ajatellen

- Satelliittiseuranta ei välttämättä näyttäydy viljelijälle lainkaan. **Tärkeintä on että hakemus on tehty huolellisesti ja tuen saamisen ehdot täyttyvät.**
- Vipu-Mobiili
 - **Päivitä** Vipu-Mobiili ajoissa ja tutustu sen toiminnallisuuksiin
 - **Reagoi ja vastaa** ajoissa selvityspyyntöihin
 - Pellolla tehdyn toimenpiteen yhteydessä **kannattaa ottaa ennakoon** kuvia Vipu-mobiililla
- Peltotukien haku
 - Piirrä kasvulohkot huolellisesti
 - Ilmoita kasvit ja toimenpiteet huolellisesti jo peltotukihaussa, vaikka muutosmahdollisuudet ovat laajat
 - **Älä hae tukea alalle, mikä ei ole maatalousmaata tai maataloustoiminnan ehdot eivät täyty → Huomioi esim. nurmilohkojen päivittyneet tukiehdot**
- Muista tukiehdot ja päivämäärärajat
- Muutosvaihe
 - **Tee tarvittavat muutokset ajoissa.**

Pinta-alavalvonnoissa huomioitavaa 2025

Pinta-alaperusteisten tukien valvontamuodot 1/3

Peltovalvonta

- Peltotukia hakeneista tiloista valvotaan n. 2 % (sisältää 1% ehdollisuuden valvontaa) paikan päällä, satunnais- ja riskipainotteisesti valiten
 - ELY-keskus voi ottaa tiloja myös omaan otantaan ja laajentaa valvontoja tarvittaessa
- Ilmoitus tilalle ennalta, ilmoituksen jälkeen tukihakemusta **ei voi muuttaa** Vipu-palvelussa, selvityspyyntö mahdollinen
- Valvonnassa valvotaan kaikki tuenhakijan hakemat tuet ja lohkot
 - **Asiakirjavalvonta** (talviaikainen valvonta) on jatkumoa peltovalvonnalle
- Lisäksi tehdään peltolohkorekisterin lohkoristiintarkastusvalvontoja

Ehdollisuuden valvonta (sis. pääosin peltovalvontoihin)

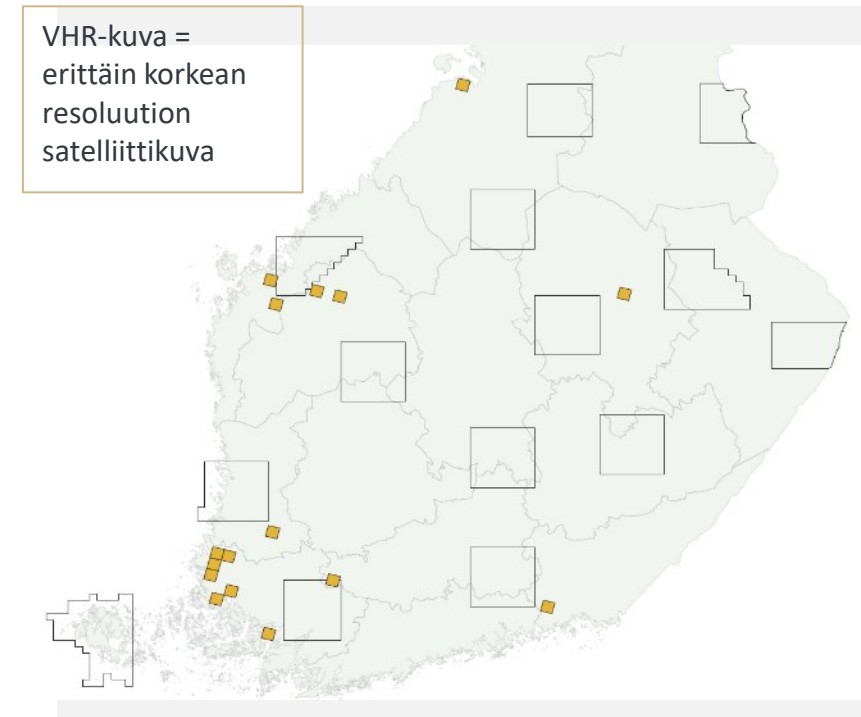
- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset, vesipuitedirektiivi, nitraattiasetus, lintudirektiivi, luontodirektiivi, torjunta-aineiden kestävä käyttö, rehu- ja elintarvikehygieniasäädökset

Pinta-alaperusteisten tukien valvontamuodot 2/3

Laadunarviointi (vuosittain Komission tekemän erillisen otannan mukaan)

- Komission edellyttämää laadunvalvontaa tuki- ja valvontajärjestelmän toimivuudesta
- Komission laadunarviointi kohdistuu: Pinta-alamonitorointijärjestelmään sekä hakemusjärjestelmään ja peltolohkorekisterin laadunarviointiin
- **Laadunarviointi poikkeaa tilatasolla perinteisestä peltovalvonnasta mm.**
 - Tarkastellaan erillisiä otantalohkoja, tilan kaikkia lohkoja ei tarkasteta
 - Ilmoittamisen ja havaintojen jälkeen tukihakemusta **voi osittain muuttaa Vipu-palvelussa** korjauskehotuksen mukaisesti.
- **Laadunarvioinnissa vuonna 2024 havaitut virheet aiheuttavat vuodelle 2025 korjaavia toimenpiteitä mm. rehunurmien, monimuotoisuuskasvien ja luonnonhoitonurmien seurantaan ja vaatimuksiin**

Vuoden 2025 VHR-kuva ja kevään ilmakehu-alueet

Lohkojen valintajärjestys

1. VHR-kuva-alueiden lohkot
2. kevään ilmakehuvalohkot
3. muut lohkot

Pinta-alaperusteisten tukien valvontamuodot 3/3

Satelliittiseuranta

- **Maatalousmaa**, mahdollisesti maastokatselmuksia, tuenhakijalla muutosmahdollisuus
- **Maataloustoiminta**, tunnistus satelliitilla, (muokkaus, kylvö, kasvi, nurmen niitto tai mahdollinen sadonkorjuu), kun tila on valvonnassa tarkastetaan maataloustoiminta tilalla, selvityspyyntö mahdollinen
- **Talviaikainen kasvipeite**

Hallinnolliset tarkastukset (pääosin toimistolla)

- Pääsääntöisesti kuntien yhteistoiminta-alueilla hakemusten hallinnollinen perustarkastelu ennen maksatuksia, lisäksi tarkastellaan järjestelmien laskennan tai otantojen kautta esim.:
 - Eläintukien ja peltolohkorekisterin ristiriitaisuuksia, ympäristökorvauksen tilakohtaisia valinnaisia toimenpiteitä ja peruslohkojen hallintaa
 - Ehdollisuuden vaatimuksista esim. viljelykiertoa ja vähimmäismaanpeitteen täyttymistä

Muistilistaa tulevalle kasvukaudelle

- *Suunnittele*
- *Toteuta*
- *Kirjaa*
- *Dokumentoi*

Huomioithan nämä 1/2

- Viljavuustutkimus oltava ennen lannoitusta, huomioi uudet sinulle tulleet lohkot
- Tarkista lanta-analyysien voimassaolo
- Tarkista kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutuksen (5v) ja ruiskun testauksen (3v) voimassaoloajat
- **Tarkista siemenseoksen vaatimukset (monimuotoisuuspellot)**, muista kylvää myös ilmoitetut kerääjäkasvit
- Huolehdi lohkokirjanpidosta
 - Lohkon numero, viljavuustutkimustiedot, kalkitus
 - Kirjaa rikkakasvi- ym. havainnot päivämäärineen, **perusteet kasvinsuojelulle**
 - Kirjaa muokkaus, lannoite- ja kylvötiedot, kasvinsuojeluaineet, sadonkorjuutiedot
 - Huomioi pohjavesialueet
- Muista laatia tarvittaessa puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma **viimeistään 31.5. → Toimitetaan kuntaan tukihaun aikana**
- Piirrä kasvulohkot kohdalleen, **rajaa maatalousmaahan kuulumattomat** alueet pois peruslohkoista.

Huomioithan nämä 2/2

- Varmistathan, että tilasi 3 m suojakaistat ovat riittävät ja että ne löytyvät kaikkien vesistöön rajoittuvien lohkojen vesistön puoleisilta reunoilta → **tarkista vesistöt Vipu-palvelusta**
- Onko pusikoiden raivaustarvetta sarka- ja reunaojissa?
 - Vesakon pituus enintään 1,5 metriä
- Tarkista mahdollisten ympäristösopimusalojen hoitovaatimukset
- **Huolehdi** kasvukaudella satonurmien, kesantojen, suojavyöhykkeiden, luonnonhoitonurmien, monivuotisten ympäristönurmien **vaatimuksien täyttymisestä**
 - **Niitetty nurmi näyttää aina paremmalta kuin niittämätön, mutta kasvustonkin täytettävä ehdot → Huomioi täsmentyneet vaatimukset**
- Ota kasvukauden aikana valokuvia lohkoilla tekemistäsi toimenpiteistä. Kuvia voit hyödyntää mahdollisissa selvityspyynnöissä ja kuvilla voit todentaa myös vallinneita sääolosuhteita.
- **Huolehdi hukkakauran torjunnasta!**

Kiitos mielenkiinnosta!

- valvonta.pirkanmaa@ely-keskus.fi
- ymparistosopimukset.pirkanmaa@ely-keskus.fi
- kasvintarkastus.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Valvonta-asiat: Juha Levomäki, p. 0295 036 067

Ehdollisuus: Mikko Vesto, p. 0295 036 112

Eläinvalvonta: Liisa Luukkaala, p. 0295 036 070

Kasvintarkastus: Riku Lahti, p. 0295 036 017

Luomusitoumukset ja valvonta: Marika Arrajoki-Alanen,
p. 0295 036 040

Ympäristösopimukset: Jaana Nieminen, p. 0295 036 378

Alkuperäisrotusopimukset: Minna Heinälä, p. 0295 036 045